

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2017. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængslinger* i 2017. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 17 afsluttede isolationsfængslinger i 2017, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2017.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327
2009	210
2010	127
2011	186
2012	132
2013	55
2014	36
2015	32
2016	37
2017	17

Som det ses af tabellen, har antallet af isolationsfængslinger varieret noget og har været stærkt faldende i perioden. De fleste år frem til 2006 har antallet været forholdsvis konstant og ligget på ca. 500 årlige isolationsfængslinger. I 2007 var antallet betydeligt reduceret, hvilket kan hænge sammen med dels en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at reducere brugen af isolationsfængsling, og dels det efterslæb, retsreformen måtte have medført. Fra 2007 til 2008 skete der en stigning på 20 pct. i antallet af isolationsfængslinger, der følges af et markant fald (på 36 pct.) fra 2008 til 2009 og endnu et markant fald fra 2009 til 2010 (på 40 pct.). Fra 2010 til 2011 indtraf en relativ stor stigning, der dog efterfølges af et næsten lige så stort fald, således at antallet af isolationsfængslinger stort set var det samme i 2012 som i 2010. Fra 2012 til 2013 mindskes antallet af isolationsfængslinger igen – fra 132 i 2012 til 55 i 2013. I årene 2014 til 2016 har antallet af isolationsfængslinger været i 30'erne. Antallet af isolationsfængslinger i 2017 var på det laveste niveau for hele perioden med 17 afsluttede isolationsfængslinger. Samlet set betyder de mange markante fald, at niveauet for brugen af isolationsfængsel i 2017 var mere end 30 gange mindre, end hvad det var i 2001.

3. Udviklingen i andelen af varetægtsfængslinger med isolation

I 2017 blev 0,4 pct. af de varetægtsfængslede anbragt i isolation, jf. tabel 2, der også viser den betydelige reduktion i andelen af isolationsanbringelser i forbindelse med varetægt i de senere år.¹

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2017.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %
2009	3,2 %
2010	1,9 %
2011	2,8 %
2012	2,4 %
2013	1,0 %
2014	0,7 %
2015	0,7 %
2016	0,9 %
2017	0,4 %

¹ Beregningerne for årene før 2012 er baseret på ikke-opdaterede oplysninger om påbegyndte varetægtsfængslinger de enkelte år i stedet for – som de efterfølgende år – på opdaterede, afsluttede varetægtsfængslinger. Det betyder, at oplysningerne i tabel 2 ikke er helt sammenlignelige over årene. Et ensartet beregningsgrundlag ville give en større andel isolationsfængslede i årene inden 2012.

4. Varigheden af isolationsfængslinger fordelt efter politikreds

Det samlede antal dages isolationsfængsling i 2017 var på 191 dage² mod 950 dage i 2016, 601 i 2015, 681 i 2014, 870 i 2013 og 3.182 i 2012.

I 2017 var varigheden af isolationsfængslingerne i to tilfælde indtil 7 dage, mens de resterende 15 var mellem 8-14 dage lange, jævnfør tabel 3. Tabellen viser, at Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 1,2 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. For Københavns Politi, som er den anden politikreds, der har benyttet isolationsfængsling i 2017, vedrører andelen af isolationsfængslinger 0,7 pct. af det samlede antal varetægtsfængslinger.

Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds 2017.*

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede Isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage-3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	230	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Østjylland	378	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Midt- og Vestjylland	340	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Sydøstjylland	289	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	312	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Fyn	252	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Sydsjælland og Lolland-Falster	243	3	1,2 %	2	1	0	0	0	0	0
Midt- og Vestsjælland	247	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Nordsjælland	362	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Københavns Vestegn	266	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
København	1919	14	0,7 %	0	14	0	0	0	0	0
Bornholm	14	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
I alt	4.852	17	0,4 %	2	15	0	0	0	0	0

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigsadvokaten og angår afsluttede varetægtsfængslinger.

5. Kriminalitetens art sammenholdt med antal og varighed af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem antallet af isolationsfængslinger og disses varighed set i forhold til den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for.

Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2017 var 11 dage, hvilket er væsentligt kortere end den gennemsnitlige længde i 2016, som var 26 dage.

² Det bemærkes, at det samlede antal dages isolationsfængsling i dette notat beregnes ved at afrunde varigheden af hver enkelt isolationsfængsling til hele dage og derefter lægge dette antal sammen.

Antallet af isolationsfængslinger i sager om våben er en del færre i 2017 i forhold til 2016, nemlig henholdsvis tre og 13, jf. tabel 4. Ligeledes er antallet af isolationsfængslinger reduceret for så vidt angår sager om terrorisme og manddrab eller forsøg herpå. Førstnævnte er ændret fra ti isolationsfængslinger i 2016 til ingen isolationsfængslinger i 2017, mens der med hensyn til sidstnævnte var ni isolationsfængslinger i 2016 og syv i 2017.

Således angår størstedelen af isolationsfængslingerne i 2017 manddrab eller forsøg herpå. Isolationsfængslingerne inden for denne kategori havde i 2017 en gennemsnitlig varighed på 11 dage. Dette gennemsnit er lavere end i 2016 hvor den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger inden for denne kategori var 33 dage. Foruden manddrab og forsøg herpå angår en væsentlig del af isolationsfængslingerne i 2017 sager om narkotikakriminalitet. Der er i alt seks isolationsfængslinger inden for denne kategori i 2017, som var af ti dages varighed, hvilket nogenlunde svarer til den gennemsnitlige længde af isolationsfængslinger i 2016 inden for samme kategori.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger, 2016 og 2017.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger										
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.	I alt 2017	I alt 2016	Gennemsnit i dage 2017	Gennemsnit i dage 2016
Manddrab og forsøg herpå	1	6	0	0	0	0	0	7	9	11	33
Vold og trusler m.v.	0	1	0	0	0	0	0	1	1	14	26
Seksualforbrydelser	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Røveri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
Anden berigelse	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-	20
Narkotikakriminalitet	1	5	0	0	0	0	0	6	3	10	11
Våben	0	3	0	0	0	0	0	3	13	13	14
Terrorisme	0	0	0	0	0	0	0	0	10	-	40
I alt	2	15	0	0	0	0	0	17	37	11	26

6. Isolationsfængsling af unge under 18 år

Der var i 2017 én person under 18 år, der blev isolationsfængslet. I denne sag varede fængslingen 13 dage og vedrørte en sag om våben.

7. Længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge reglerne om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i indtil 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen

kan medføre fængsel i 6 år eller derover (retsplejelovens § 770 c, stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mindst 2 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 3).

De 17 isolationsfængslinger i 2017 angik alle lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Ingen af isolationsfængslingerne har varet længere end den fastsatte længstetid.